

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jana Dvořáka a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Vladimírem Nedvědem, advokátem, se sídlem Kladno, Štítného 1344, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Praha 5, Zborovská 11, o kasačních stížnostech žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 12, a proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 16,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 12, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 16, **se zrušují** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Zástupci žalobce JUDr. Vladimíru Nedvědovi, advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2856 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 13. 2. 2006 se žalobce domáhal, aby Městský soud v Praze nařídil žalovanému postupovat podle platných zákonů a vyhlášek, aby nebyly činěny překážky k provedení řádného zákonného přezkumu. Tento návrh posoudil Městský soud v Praze jako žalobu proti nečinnosti žalovaného ve smyslu § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce současně požádal o osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 12. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 12, zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků pro řízení o žalobě proti nečinnosti Ministerstva pro místní rozvoj.

Podáním ze dne 22. 5. 2006 se žalobce domáhal zrušení tohoto usnesení pro jeho zmatečnost a připomněl, že předsedkyně senátu JUDr. Naděžda Řeháková mu osvobození od soudních poplatků přiznává. Namítal dále, že řízení je od soudních poplatků osvobozeno podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Městský soud v Praze následně usnesením ze dne 25. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 16, zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků pro řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného. V odůvodnění konstatoval majetkové poměry žalobce a uvedl, že nejsou splněny předpoklady pro jeho osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s., neboť žalobce jako majitel ½ rodinného domku s pravidelným měsíčním důchodem ve výši 9425 Kč žije nad úrovní životního minima, které podle zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, v jeho případě činí celkem 4300 Kč.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které namítal, že jeho žádost o osvobození od soudních poplatků nebyla řádně posouzena. Poukázal na předchozí totožné usnesení, ve kterém bylo na místě žalovaného uvedeno Ministerstvo pro místní rozvoj. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno.

Podáním ze dne 20. 7. 2006 stěžovatel k výzvě soudu doplnil kasační stížnost a požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Namítal nesprávnost zmíněného rozhodnutí z důvodu nerespektování ustanovení § 11 odst. 3 písm. f) zákona o soudních poplatcích. Stěžovatel dále konstatoval, že je přesvědčen o tom, že splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v Praze poté dne 17. 8. 2006 předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Ans 5/2006 - 26, vrátil spis Městskému soudu v Praze k rozhodnutí o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 10. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 28, návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl. Nejvyšší správní soud toto usnesení rozsudkem ze dne 22. 3. 2007, č. j. 4 Ans 1/2007 - 55, zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Podáním ze dne 13. 11. 2006 stěžovatel k výzvě soudu doplnil kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 16, když uvedl, že tato kasační stížnost je směřována rovněž proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 12, kde je za žalovaného zmatečně označeno Ministerstvo pro místní rozvoj, zřejmě v důsledku záměny s řízením vedeným u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 Ca 42/2006.

Usnesením ze dne 3. 5. 2007, č. j. 8 Ca 43/2006 - 63, Městský soud v Praze přiznal stěžovateli osvobození od soudních poplatků a ustanovil zástupcem stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Vladimíra Nedvěda, advokáta.

Dne 29. 6. 2007 byla věc opětovně předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud z obsahu soudního spisu zjistil, že se stěžovatel domáhá nejen zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 16, ale též usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 12. Soud proto nejprve posuzoval včasnost kasační stížnosti směřující proti usnesení ze dne 12. 5. 2006 a dospěl k závěru, že podání stěžovatele ze dne 22. 5. 2006, kterým stěžovatel reagoval na předmětné usnesení, je podle svého obsahu kasační stížností proti tomuto usnesení, neboť stěžovatel požaduje jeho zrušení pro zmatečnost, což může učinit pouze kasační soud. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že obě zmíněná usnesení Městského soudu v Praze byla napadena včasnými kasačními stížnostmi.

Tyto kasační stížnosti shledal Nejvyšší správní soud přípustnými, neboť zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost nelze považovat za podmínku řízení v případě, kdy jsou předmětem posuzování kasačního soudu důvody pro osvobození od soudních poplatků. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu, v níž k analogické situaci uvádí, že *v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.)* [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 486/2005, www.nssoud.cz].

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadená usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve svých kasačních stížnostech a jejich doplněních.

Z obsahu kasačních stížností lze dovodit, že je stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnosti jsou důvodné.

Námitce stěžovatele, že je od soudních poplatků osvobozen podle § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. f) zákona o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Podle § 11 odst. 1 písm. g) tohoto zákona se od poplatku osvobozují řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem. Podle § 11 odst. 3 písm. f) téhož zákona se osvobození podle odstavců 1 a 2 vztahuje, s výjimkou dědického řízení, i na řízení o kasační stížnosti.

V posuzované věci podal stěžovatel žalobu, kterou Městský soud v Praze posoudil jako žalobu proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 s. ř. s. Nejedná se tedy o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem, a ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) zákona o soudních poplatcích, ani navazující ustanovení § 11 odst. 3 písm. f) téhož zákona se proto na posuzovaný případ nevztahují.

Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že k řízení o náhradě škody nejsou příslušné soudy ve správním soudnictví, neboť tento předmět řízení nelze podřadit pod ustanovení § 4 s. ř. s., ale soudy, které rozhodují v občanském soudním řízení.

Uvedenou námitku proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

Stěžovatel dále zejména namítal, že mu Městský soud v Praze (JUDr. Řeháková) přiznává osvobození od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud proto posuzoval, zda bylo v tomto případě namístě se od uvedené praxe odchýlit.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *ustanoví-li soud účastníku řízení advokáta (§ 35 odst. 8 s. ř. s.) a v jiném skutkově obdobném řízení a identické procesní situaci témuž účastníku advokáta neustanoví, aniž by řádně a přesvědčivě odůvodnil odlišnost tohoto rozhodnutí, Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti rozhodnutí o neustanovení zástupce zruší* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2006, č. j. 8 As 60/2006 - 90, www.nssoud.cz).

Vzhledem k tomu, že stěžovatel neodkázal na žádné konkrétní rozhodnutí, kterým byl osvobozen od soudních poplatků, pouze v podání ze dne 22. 5. 2006 zdůraznil, že mu JUDr. Naděžda Řeháková osvobození od soudních poplatků přiznává, porovnal Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí s rozhodnutím vydaným Městským soudem v Praze v senátu JUDr. Řehákové.

Ze spisu vedeného u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ans 2/2006 bylo zjištěno, že Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 11. 2004, č. j. 9 Ca 27/2004 - 31, přiznal stěžovateli osvobození od soudních poplatků; toto usnesení však s poukazem na ustanovení § 55 odst. 4 s. ř. s. neodůvodnil.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

V citovaném ustanovení jsou upraveny dvě podmínky, které musí být splněny současně, aby mohl soud účastníka řízení na jeho žádost osvobodit od soudních poplatků. První podmínkou je nedostatečnost prostředků účastníka, kterou tento musí doložit, druhou podmínkou je hledisko úspěšnosti návrhu, který nesmí být zjevně neúspěšný.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že Městský soud v Praze sice zmíněné usnesení ze dne 8. 11. 2004, č. j. 9 Ca 27/2004 - 31, neodůvodnil,

z jeho výroku je však zřejmé, že shledal splnění obou podmínek pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

Z tvrzení stěžovatele uvedených v jeho podáních, včetně prohlášení o majetkových poměrech ze dne 30. 3. 2006, jednoznačně vyplývá, že se majetkové a výdělkové poměry stěžovatele - starobního důchodce - v době od vydání usnesení ze dne 8. 11. 2004, kterým byl osvobozen od soudního poplatku, do vydání napadených usnesení příliš nezměnily.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že napadená usnesení byla vydána v rozporu s principem legitimního očekávání, neboť Městský soud v Praze ve skutkově obdobném řízení a identické procesní situaci stěžovateli osvobození od soudních poplatků přiznal. Napadená usnesení vychází z toho, že v případě stěžovatele nejsou splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, aniž ovšem jakkoli odůvodňují odlišnost od předchozího rozhodnutí Městského soudu v Praze, kterým byl stěžovatel od soudních poplatků osvobozen.

Vzhledem k nezměněným majetkovým poměrům stěžovatele mohla být odlišnost od případu vedeného pod sp. zn. 9 Ca 27/2004 shledána pouze v nesplnění druhé z podmínek pro osvobození od soudních poplatků. Takový závěr však z napadených usnesení nevyplývá, ani by nemohl být považován za správný, neboť podanou žalobu nelze bez dalšího označit za zjevně neúspěšný návrh.

Za této procesní situace a v kontextu citované judikatury Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadená usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 12, a ze dne 25. 5. 2006, č. j. 8 Ca 43/2006 - 16, jsou nezákonná, neboť v souladu s principem legitimního očekávání měl být stěžovatel v řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného osvobozen od soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud dále podotýká, že usnesení ze dne 25. 5. 2006 vůbec nemělo být vydáno, neboť o žádosti o osvobození od soudních poplatků Městský soud v Praze rozhodl již usnesením ze dne 12. 5. 2006, nová žádost nebyla podána, a soud proto neměl, o čem rozhodovat. Nesprávné označení žalovaného v usnesení ze dne 12. 5. 2006 měl Městský soud v Praze opravit postupem podle § 54 odst. 4 s. ř. s., nikoliv však vydáním dalšího usnesení o zamítnutí žádosti, tentokrát již se správným označením žalovaného.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal obě napadená rozhodnutí Městského soudu v Praze nezákonnými [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], napadená usnesení proto zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na Městském soudu v Praze tedy nyní bude, aby stěžovatele osvobodil od soudních poplatků pro řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného.

V novém rozhodnutí Městský soud v Praze rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Vladimíru Nedvědovi, advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Městského soudu v Praze č. j. 8 Ca 43/2006 - 63, ze dne 3. 5. 2007, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3

písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) této vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zvyšuje jeho odměna o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 2400 Kč, tj. 456 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 2856 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu